

1 Απριλίου 2014

Τα 100 έκλεισε το Βυζαντινό Μουσείο!

[Πολιτισμός](#) / [Μουσεία](#) / [Πολιτισμός](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

«Είναι ένα μουσείο στο οποίο πρέπει να έρθει κάθε επισκέπτης της πρωτεύουσας, πόσω μάλλον από ομόθρησκες χώρες», είχε δηλώσει πριν από λίγες ημέρες σε σχετική συνέντευξη τύπου, ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Πάνος Παναγιωτόπουλος.

Το Βυζαντινό Μουσείο

Έναν αιώνα λοιπόν μετά την ίδρυσή του, το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο (ΒΧΜ) εορτάζει την καθοριστική αυτή επέτειο, με τις εξής σημαντικές εκθέσεις και εκδηλώσεις:

1. Αρχαιολογικοί θησαυροί από το Μουσείο Cluny (28/4-3/8/2014, Μέγαρο Δούκισσας της Πλακεντίας).

Το ΒΧΜ ενισχύει τους δεσμούς του με το Μουσείο Cluny στο Παρίσι, ένα από τα σημαντικότερα μουσεία της Γαλλίας, αφιερωμένο στη μεσαιωνική εποχή. Ξεκινά έτσι ένα κύκλο εκθέσεων με το γενικό τίτλο «Βυζάντιο και Δυτικός Μεσαίωνας», με σκοπό την εκ παραλλήλου παρουσίαση και σύγκριση καλλιτεχνικών, θεολογικών, κοινωνικών και πολιτιστικών προτύπων Δύσης και Ανατολής κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους.

Στη συγκεκριμένη έκθεση, η οποία εντάσσεται στο πρόγραμμα «Ελλάς Γαλλία Συμμαχία 2014», παρουσιάζεται μια λίθινη φορητή αγία Τράπεζα του 11ου αιώνα, έργο δυτικής τέχνης με αργυρή επένδυση και λείψανα τεσσάρων αγίων, η οποία πλαισιώνεται από αντίστοιχα αντικείμενα της χριστιανικής Ανατολής για την τέλεση της Θείας Ευχαριστίας, όπως υφασμάτινα Αντιμήνσια και άλλα λειτουργικά σκεύη από τις συλλογές του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου.

2. Βυζαντινοί Δελφοί (τέλη Ιουνίου-Σεπτέμβριος 2014).

Το ΒΧΜ, σε συνεργασία με την Ι΄ ΕΠΚΑ, το Πανεπιστήμιο Αθηνών και τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, προγραμματίζει μια σημαίνουσα έκθεση με θέμα τους Βυζαντινούς Δελφούς. Στόχος είναι η προβολή της διαχρονικής οικιστικής και λατρευτικής εξέλιξης του χώρου των Δελφών, με την παρουσίαση για πρώτη φορά πρωτότυπων σημαντικών στοιχείων και αρχαιολογικού υλικού που έχει προκύψει από παλαιότερες έρευνες αλλά και νεότερα ανασκαφικά δεδομένα, τα οποία θα επιτρέψουν την ανασύνθεση της εικόνας και την παρουσίαση διαφορετικών όψεων του χώρου των Δελφών στην πορεία του χρόνου.

3. Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος πριν από τον El Greco (19/11/2014 - Μάρτιος 2015).

Το ΒΧΜ διοργανώνει έκθεση με τίτλο «Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος πριν από τον El Greco» με στόχο: αφ' ενός να φωτισθεί το κοινωνικό και καλλιτεχνικό περιβάλλον στο οποίο διαμορφώθηκε η προσωπικότητα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου πριν αυτός αναχωρήσει από το Χάνδακα για τη Βενετία το 1567 και αφ' ετέρου τοποθετείται ο καλλιτέχνης μέσα σε αυτό το σύνθετο πολυπολιτισμικό περιβάλλον της βενετικής Κρήτης. Θα παρουσιασθούν πτυχές της ζωής και του έργου του μεγάλου ζωγράφου, στο περιβάλλον της συντεχνίας των καλλιτεχνών και της πόλης του Χάνδακα. Αναδεικνύεται η ιστορία της Κρήτης αλλά και ευρύτερα της ανατολικής Μεσογείου των μέσων του 16^{ου} αιώνα, σε μια εποχή μεταβατική κατά την οποία εμφανίζονται νέες δυνάμεις (Ισπανία, Πορτογαλία, Αγγλία, Ολλανδία) ως αποτέλεσμα των εξερευνησεων και της ανακάλυψης νέων κόσμων.

Περίπου 200 αρχαιολογικά αντικείμενα και αρχαιολογικό υλικό θα εκτεθούν σε όλους τους χώρους περιοδικών εκθέσεων του Μουσείου, σε συνομιλία με τα πρώιμα κρητικά έργα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου αλλά και με την αντίστοιχη θεματική ενότητα στη μόνιμη έκθεση του Μουσείου. Η έκθεση εντάσσεται στο ευρύτερο εκθεσιακό πρόγραμμα του ελληνικού εορτασμού για τα 400 χρόνια από το θάνατο του Θεοτοκόπουλου.

4. Παράλληλα με τις παραπάνω περιοδικές εκθέσεις, το επιστημονικό προσωπικό του Μουσείου θα προσφέρει στο κοινό σειρά προγραμματισμένων ξεναγήσεων στη μόνιμη έκθεση, οι οποίες θα απευθύνονται όχι μόνο στο Ελληνικό αλλά και στο διεθνές κοινό (σε αγγλική, γαλλική και ρωσική γλώσσα).

5. Εξάλλου, για το 2014, το ΒΧΜ είναι το τιμώμενο μουσείο από το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM), στο πλαίσιο του εορτασμού της

Διεθνούς Ημέρας Μουσείων (12/5/2014). Όμως, ο εορτασμός των 100 χρόνων από την ίδρυση του ΒΧΜ θα επεκταθεί και στην επόμενη χρονιά (2015).

Φωτο από τις εργασίες επέκτασης του ΒΧΜ

Η ιστορία του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου.

Το ΒΜΧ ιδρύθηκε το 1914 ως το πρώτο κρατικό μουσείο αφιερωμένο στη Βυζαντινή τέχνη και τον πολιτισμό. Ο ιδρυτικός του νόμος ήταν το αποτέλεσμα μιας μακρόχρονης ιδεολογικής διεργασίας σε μια εποχή όπου τα εθνικά κράτη αναζητούσαν την ταυτότητά τους μέσα από τη μελέτη του παρελθόντος, όταν τα πανεπιστήμια της Ευρώπης ξεκίνησαν να ασχολούνται με τη μελέτη της Βυζαντινής περιόδου και οι Έλληνες «ανακάλυπταν» το Βυζαντινό τους παρελθόν. Το 1930 το Βυζαντινό Μουσείο εγκαταστάθηκε οριστικά στο Μέγαρο της δούκισσας της Πλακεντίας (Villa Ilissia), με κύριο μέλημα τη συγκρότηση, συντήρηση και παρουσίαση των αρχαιολογικών συλλογών του, οι οποίες σήμερα αριθμούν περισσότερα από 30.000 αντικείμενα, που χρονολογούνται από τον 3^ο έως και τον 20^ό αιώνα.

Τη διεύθυνση του ΒΧΜ ανέλαβαν διαδοχικά διαπρεπείς βυζαντινολόγοι. Αναμφισβήτητη τομή στην ιστορία του μουσείου αποτελεί η αναμόρφωση της επανέκθεσης των συλλογών, η οποία ολοκληρώθηκε μετά από δεκαετή προετοιμασία το 2010, επί της θητείας του Δημήτρη Κωνσταντίου. Σήμερα έχουν

πλέον ολοκληρωθεί οι εκτεταμένες εργασίες στο σύνολο της κτηριακής υποδομής, έχουν εκσυγχρονιστεί οι λειτουργίες του (αναβάθμιση του συστήματος διαχείρισης των συλλογών, δημιουργία οργανωμένων γραφείων: Τεκμηρίωσης, Εκπαιδευτικών προγραμμάτων, Εκδόσεων, Επικοινωνίας, κλπ) και υλοποιούνται οι συμπληρωματικές παρεμβάσεις για την απόδοση στο κοινό του περιβάλλοντος χώρου του Μουσείου.

Πρωταρχικός στόχος του μουσείου είναι να προσφέρει σε όλους τους πολίτες –με ή χωρίς πρότερη γνώση για τη βυζαντινή ιστορία και πολιτισμό– βιωματικές μαθησιακές εμπειρίες μέσα από την επαφή με τα αυθεντικά αντικείμενα, ζωντανό επιστημονικό λόγο, ψυχαγωγία και αισθητική απόλαυση, λειτουργώντας ως ένα περιβάλλον μάθησης, συμμετοχής και δημιουργικού διαλόγου. Σήμερα, το ΒΧΜ προβάλλει το θεματικό του περιεχόμενο με ανανεωμένους στόχους και μια συγκροτημένη πολιτική εκθέσεων, στοχεύοντας σε διευρυμένες διεπιστημονικές συνεργασίες με εθνικούς φορείς αλλά και μουσεία ή ιδρύματα του εξωτερικού.

Αναφερόμενη στην ιστορία του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου, πριν από λίγες ημέρες (τη Δευτέρα 17η Φεβρουαρίου 2014) η Διευθύντριά του δρ Αναστασία Λαζαρίδου, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στη συμβολή του προσωπικού στη λειτουργία του Μουσείου:

«Το Μουσείο στα 100 χρόνια της λειτουργίας του κατέστη πολιτιστική δύναμη με βαρύνουσα σημασία. Αυτό οφείλεται στην προσφορά όλων εκείνων που είναι πλέον κομμάτι της ιστορίας του Μουσείου —των διευθυντών, επιμελητών, συντηρητών, διοικητικών, φυλάκων, γνωστών και αφανών συναδέλφων που το υπηρέτησαν όλα αυτά τα χρόνια από τις απαρχές της ίδρυσής του με ανιδιοτέλεια, ασκητική αφοσίωση, ισχυρό επιστημονικό λόγο και στους οποίους στηρίζεται το παρόν και το μέλλον του Μουσείου. Χάρη στη γενναιόδωρη κατάθεση του εργασιακού και προσωπικού χρόνου των εργαζομένων έχει αναδειχθεί σε ένα από τα σημαντικότερα Μουσεία στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο. Σήμερα, έναν αιώνα μετά την ίδρυσή του, σε συνθήκες αντίξοες που προκαλούν τον αναστοχασμό, το σύγχρονο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο επιτελεί στο ακέραιο τον επιστημονικό, εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και κοινωνικό του ρόλο, υποστηρίζει την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, αξιοποιεί με την ισχυρή εθνική και διεθνή παρουσία το θεματικό του περιεχόμενο προβάλλοντας την οικουμενικότητα του Βυζαντίου και τις εμφανείς αναλογίες με τη σημερινή εποχή».

Η Διευθύντρια του ΒΜΧ δρ. Αναστασία Λαζαρίδου

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, υλοποιεί το έργο «E-Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο» στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκληση» και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013. Πρόκειται για καίριο έργο που αποσκοπεί στην ανάδειξη και προβολή τόσο των μοναδικής αξίας και σπανιότητας αντικειμένων του μουσείου όσο και των πολλαπλών διαφορετικών δραστηριοτήτων του. Η υλοποίηση του έργου στοχεύει στη διασύνδεση όλων των λειτουργιών του μουσείου με τη χρήση πολυμεσικών, διαδραστικών εφαρμογών καθώς και συνεργατικών εργαλείων του διαδικτύου.

Υ.Γ.

Όλες οι φωτογραφίες του θέματος προέρχονται από την επίσημη ιστοσελίδα του ΒΧΜ: www.byzantinemuseum.gr

Κατερίνα Χουζούρη

<http://bit.ly/1iX2DM7>